

IFRS 17

Ugovori o osiguranju

Darrel Scott

13. – 14. prosinca/decembra 2021.

NAJNOVIJE INFORMACIJE O IFRS-IMA ZA REGULATORE

CFRR»

Centre for Financial
Reporting Reform

 WORLD BANK GROUP

REPARIS
FOR SMEs

This event is co-funded by

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

Izjava o odricanju od odgovornosti

Ovo izlaganje sadržava materijale Zaklade za IFRS® zaštićene autorskim pravima sa svim pridržanim pravima, koje izlaže Darrel Scott uz dopuštenje Zaklade za IFRS. Reprodukcija ili distribucija sadržaja nije dopuštena trećim osobama. Za potpuni pristup IFRS standardima i djelima Zaklade za IFRS molimo posjetiti

<http://eifrs.ifrs.org>

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde® (engl. International Accounting Standards Board®, IASB), Zaklada za IFRS, autori i izdavači ne preuzimaju odgovornost za bilo kakav gubitak izazvan djelovanjem ili suzdržavanjem od djelovanja oslanjajući se na materijal u ovoj publikaciji, bilo da je takav gubitak uzrokovan nemarom bilo na neki drugi način.

Osim ako nije drukčije navedeno, računovodstveni su zahtjevi koji su predmet ova izlaganja IFRS standardi koje objavljuje IASB koji se primjenjuju na dan ili nakon 1. siječnja/januara 2021.

Svrha ovog bloka

Svrha je ovog bloka raspraviti o pripremama za reguliranje primjene IFRS-a 17 (i primjene IFRS-a 9 od strane kvalificiranih osiguravatelja).

Cilj je ovog bloka poboljšati razumijevanje ključnih prosudbi koje rukovodstvo mora donijeti u primjeni IFRS-a 17 i objava koje osiguravatelji moraju dati u godišnjim finansijskim izvještajima svojih društava za 2021. o napretku primjene IFRS-a 17.

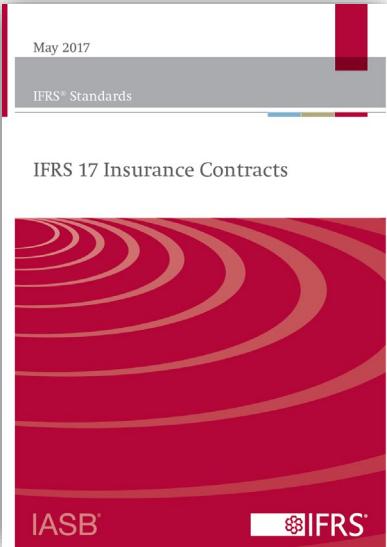
IFRS za MSP-e

- » Standard IFRS za MSP-e ne smatra se važnim za djelatnosti osiguranja
- » Područje primjene standarda IFRS za MSP-e ne uključuje subjekte koji:
  - » drže imovinu u fiducijskom svojstvu za široku skupinu autsajdera kao jednu od svojih primarnih djelatnosti (ovaj drugi kriterij zadovoljila bi većina banaka, kreditnih unija, osiguravajućih društava, brokera/dilera koji trguju vrijednosnim papirima, uzajamnih fondova i investicijskih banaka).
- » U mjeri u kojoj subjekti zaključe da ulaze u područje primjene standarda IFRS za MSP-e, primjena standarda je prešutna, pa oni mogu, ali nisu dužni primijeniti IFRS 17 po analogiji

Uvod

IFRS 17 Ugovori o osiguranju

» IFRS 17

- » zamjenjuje **privremeni standard —IFRS 4**
- » zahtjeva **računovodstvenu dosljednost** za sve ugovore o osiguranju temeljene na modelu mjerena **sadašnje vrijednosti**
- » daje **korisne informacije** o profitabilnosti ugovora o osiguranju

» Stupa na snagu 2023.

- » usporedne informacije **prepravljene za godinu dana**¹
- » **rana primjena** – dopuštena

¹ Ovisno o aktualnoj raspravi o IFRS-u 9

Ciljevi i razlozi za IFRS 17

Računovodstvo u području osiguranja

Etapni pristup

Dvije faze za računovodstvo u području ugovora o osiguranju:

» Faza 1.:

- » 2004.: objavljivanje IFRS-a 4 *Ugovori o osiguranju*, naglasak na poboljšanom objavljivanju iznosa, pravovremenosti i neizvjesnosti novčanih tokova.
- » u skladu s IFRS-om 4 subjekti mogu i dalje koristiti razne vrste priznavanja, mjerena i prezentiranja (**odredbe o zadržanim pravima**)

» Faza 2.:

- » 2017.: objavljivanje (izmjene i dopune 2020.) IFRS 17-a *Ugovori o osiguranju*, naglasak na dosljednom priznavanju, mjerenu i prezentiranju ugovora o osiguranju.
- » IFRS 17 **zamjenjuje** IFRS 4

Faza 1.: Računovodstvo u području osiguranja

Nedostatna usporedivost

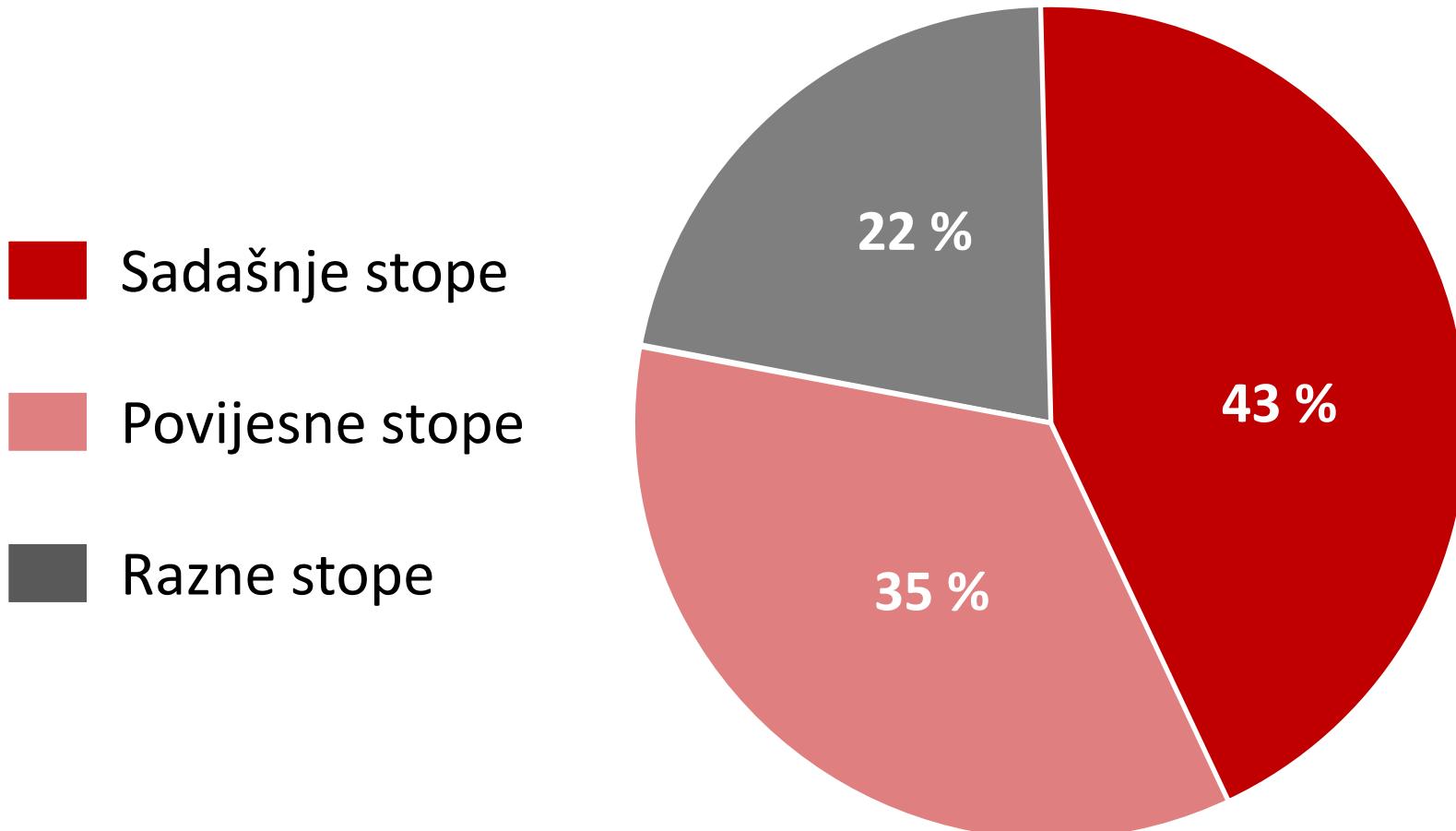
20 najboljih osiguravajućih društava koja koriste IFRS standarde

Računovodstvene politike primijenjene na izdane ugovore o osiguranju	Broj društava	Ukupna imovina (bilijuna US\$)
Na temelju smjernica iz:		
- drugih nacionalnih GAAP-ova	5	2,0
- američkih GAAP-ova	3	1,6
- kanadskih GAAP-ova	4	1,4
- raznih nacionalnih GAAP-ova	8	4,1
Ukupno	20	9,1

Izvor: Analiza učinaka na IFRS 17

Faza 1.: Računovodstvo u području osiguranja

Aktualno korištene diskontne stope

Izvor: Analiza učinaka na IFRS 17

Faza 1.: Računovodstvo u području osiguranja

Nedostatna usporedivost

Jedinica pokrića (engl. CU) mil.	Godina X			Razlika
	GAAP 1	GAAP 2		
Prihodi	8 263	10 979	(2 716)	(33 %)
Operativna dobit	1 416	633	783	55 %
Neto dobit	965	337	628	65 %
Ukupno kapital	8 977	3 872	5 105	57 %

Faza 2.: Ciljevi

Transparentnost i kvaliteta

Više

korisnih i transparentnih informacija

Bolje

informacije o profitabilnosti

- Zahtijevaju **računovodstvenu dosljednost** za sve ugovore o osiguranju
- Temeljene na modelu **mjerena sadašnje vrijednosti**
- Daju uvid u **profitabilnost/održivost** modela osiguranja
- Prezentiraju **usporedive** informacije raznih društava
- Investitorima pomažu **razumjeti uspješnost (rezultat) subjekta**

IFRS 17 Unaprjeđenja

Transparentnost i korisnost informacija

Primjena IFRS-a 4	Primjena IFRS-a 17
• Stare ili zastarjele pretpostavke • Opcije i garancije nisu potpuno obuhvaćene mjerjenjem • Ne uzima se u obzir vremenska vrijednost novca za nastala potraživanja • Diskontna stopa na temelju korištenja imovine	• Sadašnje pretpostavke • Opcije/garancije potpuno obuhvaćene mjerjenjem • Procjena potraživanja mjerih po diskontiranoj osnovici • Diskontna stopa odražava karakteristike obveze iz osiguranja
• Priznavanje prihoda na novčanoj osnovi • Korištenje mjera koje nisu propisane GAAP-ovima	• Omogućeno priznavanje nezarađene dobiti kao pokrića osiguranja • Dostupna dodatna metrika

IFRS 17 Unaprjeđenja

Poboljšano izvještavanje o uspješnosti (rezultatu)

Primjena IFRS-a 4 ¹	Primjena IFRS-a 17	Ključne izmjene
Premije	Prihodi od osiguranja	
Nastala potraživanja/rashodi	Nastala potraživanja/rashodi	
Promjena obveze iz osiguranja	Rezultat pružanja usluga iz osiguranja	
Prihodi od ulaganja	Prihodi od ulaganja	
Dobit ili gubitak	Troškovi financiranja osiguranja	- Prihodi od osiguranja ne uključuju depozite - Prihodi se priznaju kada su zarađeni, rashodi kada nastanu - Prezentiranje troškova financiranja osiguranja s odgovarajućim prihodima (u računu dobiti i gubitka ili u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti) - Zasebno prezentiranje dvaju izvora za ostvarenje dobiti
	Neto finansijski rezultat	
	Dobit ili gubitak	
	Ostala sveobuhvatna dobit (engl. OCI): prihodi & troškovi financiranja osiguranja	

¹ Tipično prezentiranje u skladu s IFRS-om 4 u izvještajima o sveobuhvatnoj dobiti

IFRS 17 Unaprjeđenja

U cilju poboljšanja usporedivosti

Primjena IFRS-a 4	Primjena IFRS-a 17
Nedostatna usporedivost Izvještajni subjekti IFRS-a koriste različite prakse za osiguranje	- Novi okvir zamjenjuje razna računovodstvena postupanja - Zahtijeva se usklađenost unutar grupe - Ograničene opcije
Neusklađenost unutar grupa Konsolidacija podružnica vrši se primjenom različitih praksi	
Neusklađenost s drugim IFRS-ima - Prihodi uključuju depozite - Prihodi na novčanoj osnovi	Prihodi uključuju usluge, a ne uključuju depozite, kao u bilo kojoj drugoj industriji

Troškovi vs. koristi *Pojednostavljenja u cilju smanjenja troškova*

- » Pojednostavljenjima potrebno uravnotežiti uštede troškova s mogućim gubitkom informacija
- » Primjerice, IFRS 17:
  - » omogućuje pojednostavljeno mjerjenje nekih kratkoročnih ugovora o osiguranju
  - » omogućuje primjenu zahtjeva na grupu ugovora, a ne samo na pojedinačne ugovore
  - » ne primjenjuje se na neke uobičajene ugovore koje ne izdaju osiguravatelji, recimo na većinu jamstava za proizvod

Troškovi vs. koristi

- » Odbor je donio zaključak da će IFRS 17 **isprva** dovesti do **značajnih troškova**, ali da će sveukupne koristi **nadmašiti troškove**
- » Odbor očekuje da će primjena IFRS-a 17 od osiguravatelja zahtijevati da:
  - » prikupe **nove informacije**
  - » primijene ili razviju **vještine** i promijene financijske sustave
  - » ažuriraju **interne postupke**, i
  - » **naznače izmjene** u svojim izvještajima za vanjske osobe
- » **Troškovi će varirati** ovisno o jurisdikciji – ovisno o postojećim praksama
- » Očekuje se da će osiguravateljima **i dalje nastajati troškovi** u primjeni IFRS-a 17 na stalnoj osnovi.

IFRS 17 Unaprjeđenja

Kratak prikaz

Više korisnih i transparentnih informacija

- Redovito ažuriranje sadašnjih prepostavki
- Opcije i garancije potpuno uključene
- Diskontne stope pokazuju karakteristike obaveze iz osiguranja – u računima rizici neće biti iskazani podudarno s imovinom

Dosljedno priznavanje prihoda i dobiti za usluge s osnove ugovora o osiguranju

- Priznavanje prihoda bolje usklađeno s drugim IFRS standardima / drugim industrijama
- Priznavanje dobiti po pružanju usluga s osnova ugovora o osiguranju
- Dodatna metrika za procjenu uspješnosti (rezultata)

Što investitori misle o IFRS-u 17

Područja koja podupiru

- Informacije o **uspješnosti (rezultatu)** osiguravatelja
- **Usklađenost** s drugim industrijama
- **Usporedivost**
- **Objave**
- **Transparentnost**

Područja zbog kojih su zabrinuti

- Prosudbe **ovisno o subjektu**
- **Opcije**
Ali objave će pomoći u procjeni učinaka prosudbi i opcija na usporedivost

Područje primjene IFRS-a 17

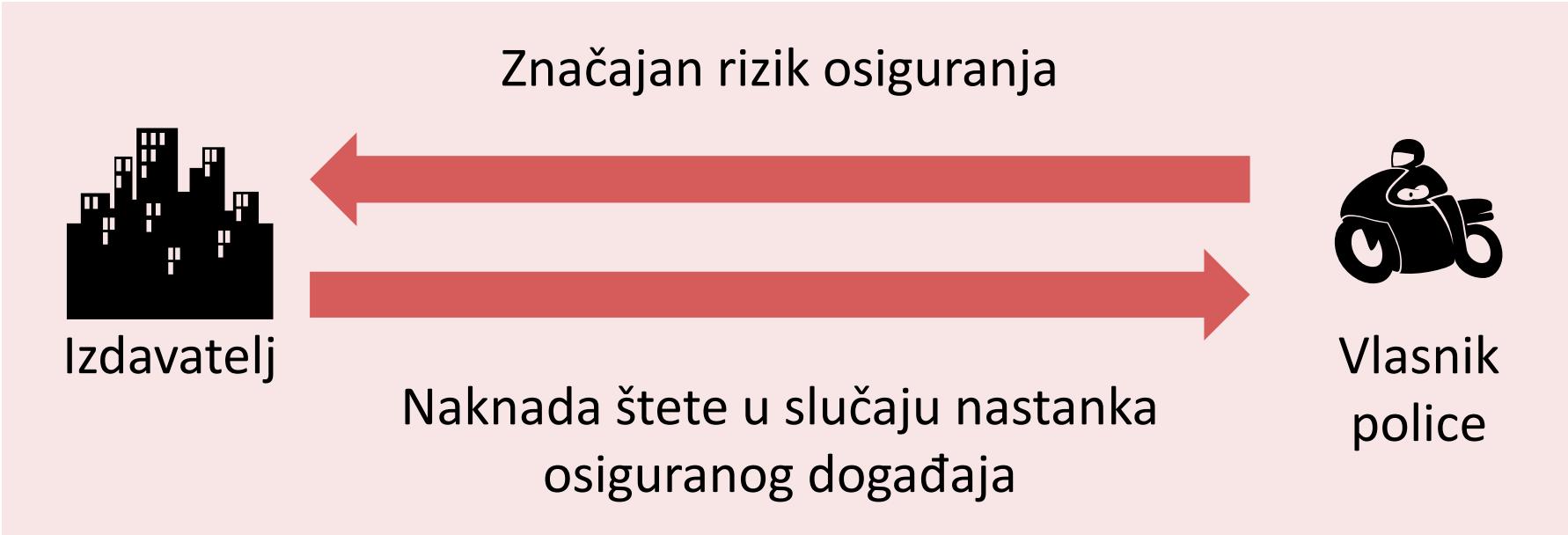

Područje primjene

- » IFRS 17 se primjenjuje na:
  - » izdane *ugovore o osiguranju*,
  - » zadržane *ugovore o reosiguranju* i
  - » investicijske ugovore s *obilježjima diskretijskog sudjelovanja*.
- » Izdani i zadržani ugovori uključuju *ugovore zaključene u poslovnim kombinacijama i prijenosima*
- » IFRS 17 uključuje *neobvezna i obvezna* izuzeća od područja primjene

Što je ugovor o osiguranju

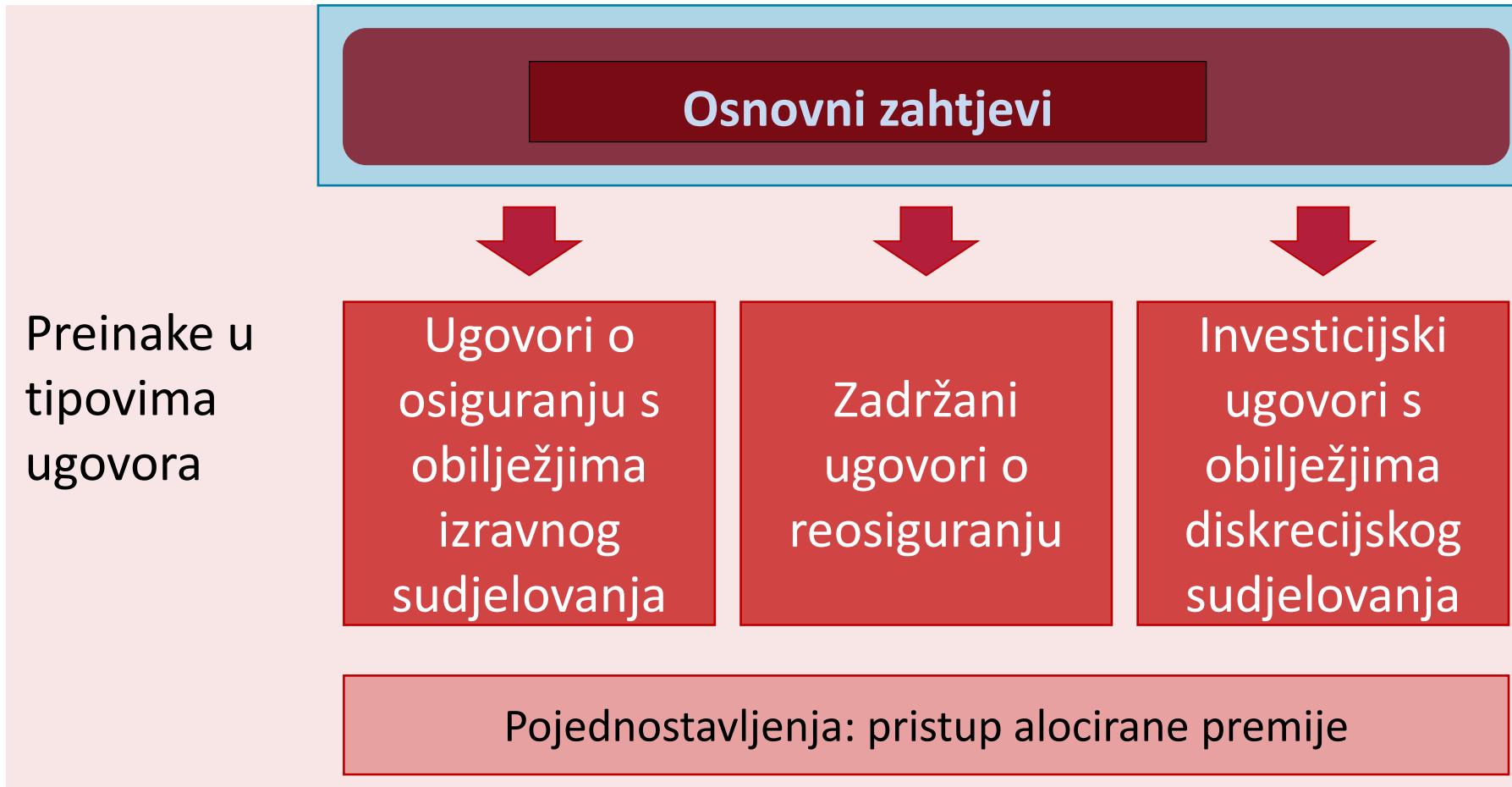

- ↔ IFRS 17 i IFRS 4 — ista definicija
- ↔ IFRS 17 – dvije manje preinake u smjernicama ali nema očekivanih preinaka u procjenama za većinu ugovora
- ↔ Nema izmjena u odnosu na IFRS 4
- ✗ Izmjena u odnosu na IFRS 4

Osnovni zahtjevi „Opći” pristup

Osnovni zahtjevi

Kratak prikaz pristupa u skladu s IFRS-om 17

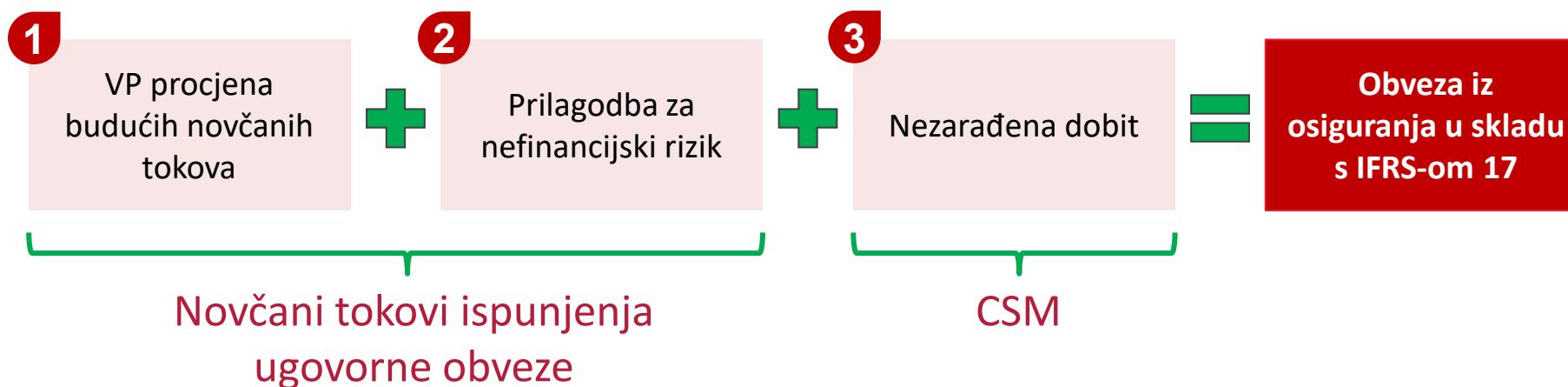

Osnovni zahtjevi

Opći model vrednovanja obveza (engl. BBA, pristup temeljen na gradivnim blokovima)

Mjerenje svih ugovora o osiguranju kao zbroj:

- novčanih tokova ispunjenja ugovorne obveze (engl. FCF)
  1. sadašnja vrijednost vjerojatnosno ponderirane (VP) procjene budućih novčanih tokova — uključuje financijski rizik
  2. eksplicitno uključivanje prilagodbe za nefinancijski rizik (npr. rizik osiguranja)
- marže za ugovorenou uslugu (engl. CSM)
- 3. nezarađena dobit od ugovora

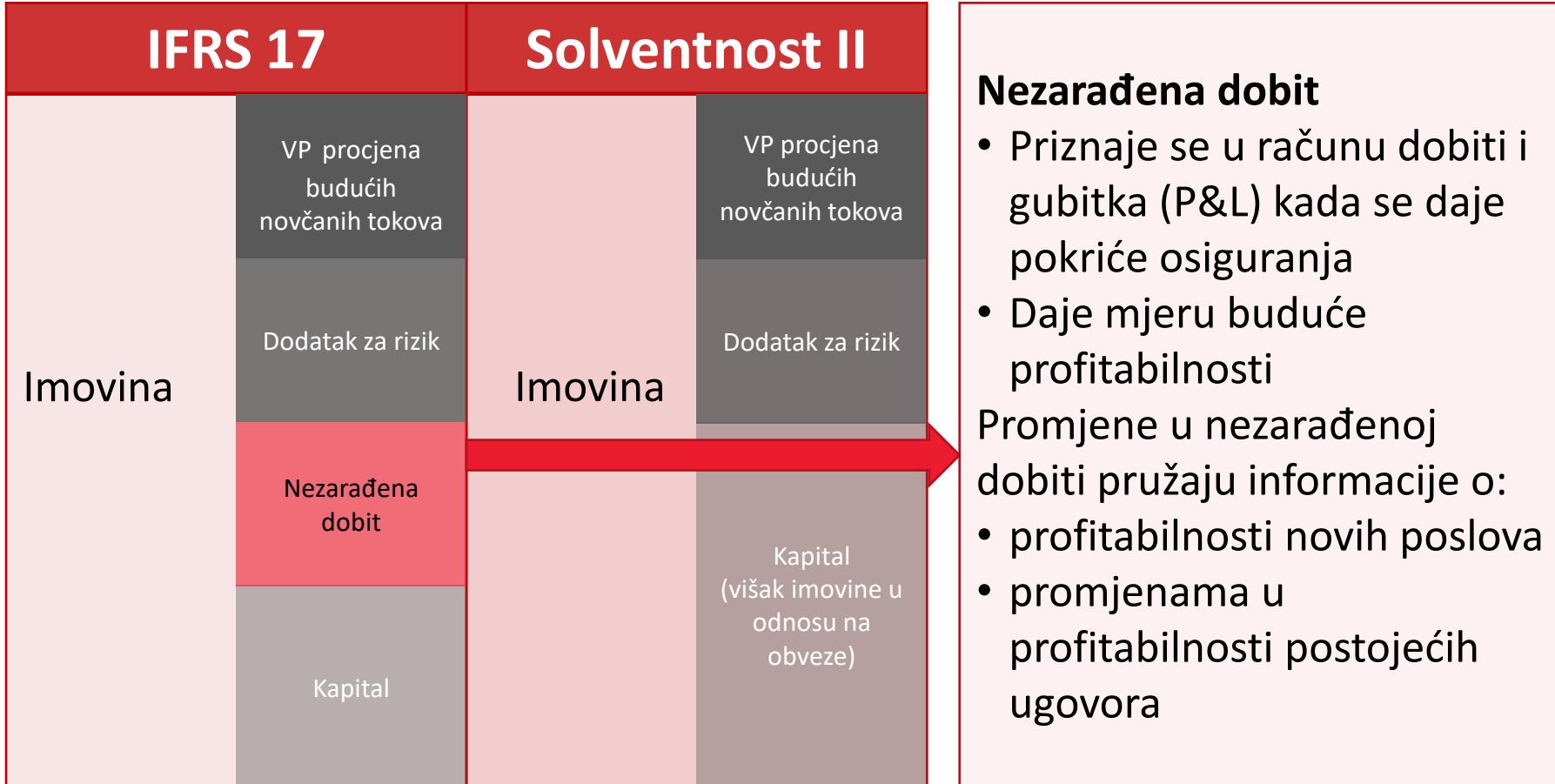
Regulatorni režimi

Usporedba

	IFRS 17	Solventnost II
Novčani tokovi	Slično	Slično
Diskontne stope	Stopa specifična za obvezu, usklađena s tržištem	Stopa zamjene (engl. swap) (20 god.) i krajnji terminski tečaj (engl. ultimate forward rate)
Rizik	Vlastito stajalište društva o riziku (moguće korištenje dodatak za rizik u skladu s režimom Solventnosti II)	Propisani pristup (dodatak za rizik — trošak kapitala postavljen na 6 %)
Nezaradjena dobit	Priznaje se u računu dobiti i gubitka (engl. P&L) tijekom vremena	Uključeno u kapital na početku — dobit na dan 1

Regulatorni režimi

Uspješnost (rezultat)

Mjerenje *Kratak prikaz*

	Početno mjerjenje	Naknadno mjerjenje
1 VP procjena budućih novčanih tokova	Sadašnje pretpostavke	Sadašnje pretpostavke
2 Prilagodba za nefinancijski rizik	Sadašnje pretpostavke	Sadašnje pretpostavke
3 Nezaradžena dobit	Iznos koji dovodi do nepriznavanja dobiti u računu dobiti i gubitka	Ažuriranje s osvrtom na: • prilagodbe vremenskih vrijednosti za buduću uslugu • raspodjelu zarađenog iznosa

Ključna regulatorna razmatranja

Razumijevanje standarda *Razmatranja*

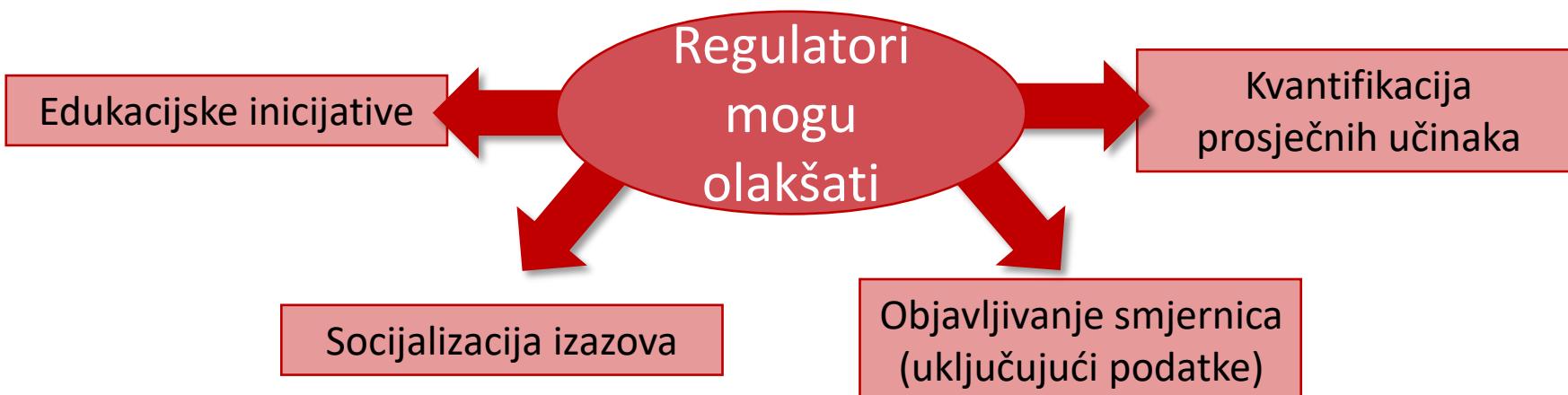
- » Osiguranje je **složena poslovna djelatnost**
  - » Neizvjesni budući događaji
  - » Dugi vremenski okviri
  - » Interakcija između **upravljanja obvezama** i **strategije upravljanja imovinom**
- » Proizvodi osiguranja **znatno variraju** unutar jurisdikcija i u raznim jurisdikcijama
- » Osnova IFRS-a 17 je **jednostavna** (model gradivnih blokova), ali
  - » zahtijeva **izradu projekcija** novčanih tokova, diskontnih stopa i rizika
  - » zahtijeva proučavanje **iskustva**
  - » **priznavanje dobiti** može biti složeno
  - » potrebna značajna **prosudba**

Razumijevanje standarda

Regulatori

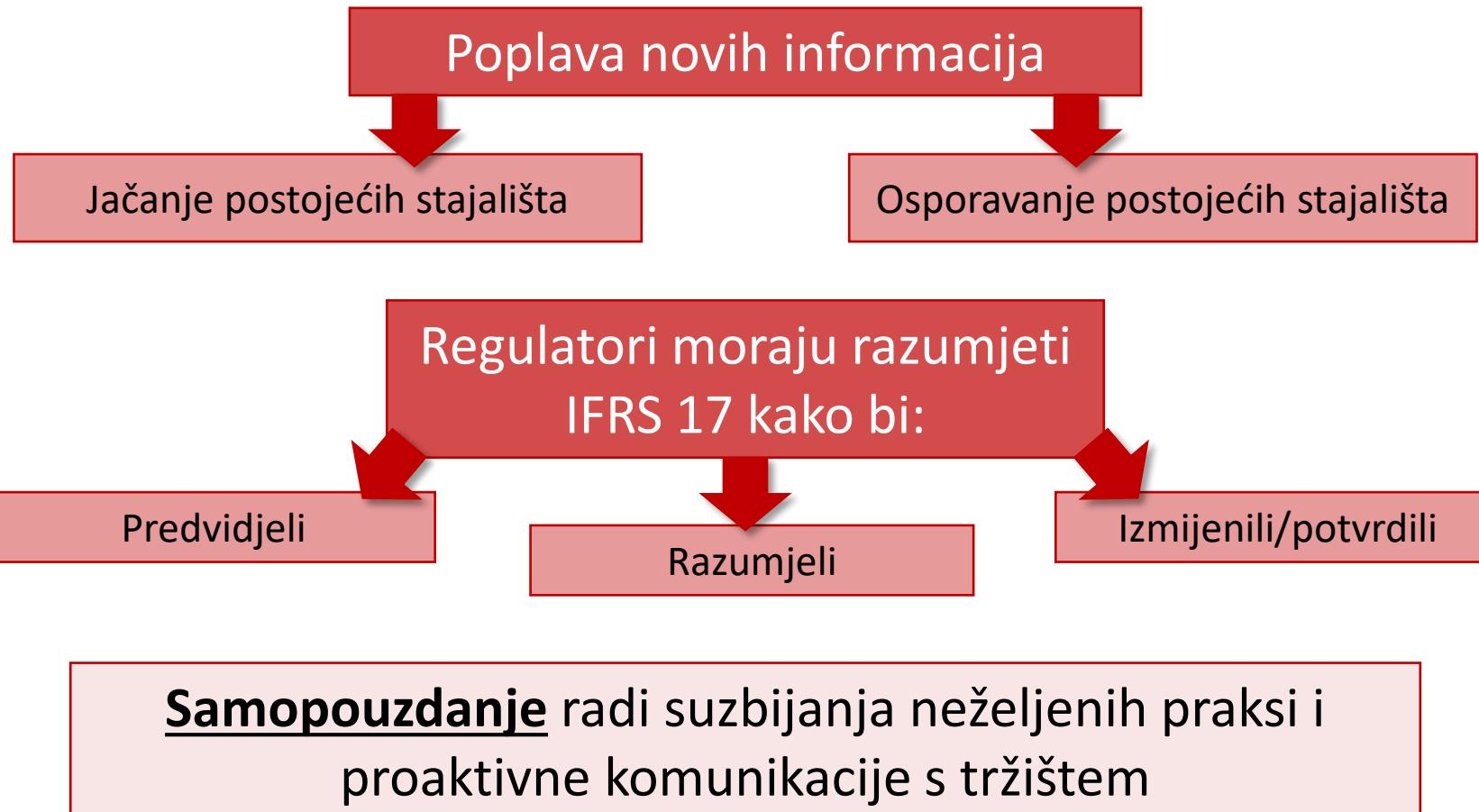
Sastavljači moraju temeljito razumjeti
IFRS 17

Primijeniti ga u kontekstu jedinstvene
regulacije i proizvoda dotične jurisdikcije

Razumijevanje standarda

Regulatori

Regulatorni režimi

Usklađivanje

IFRS 17	Solventnost II	Troškovni modeli*
Imovina VP procjena budućih novčanih tokova Dodatak za rizik Nezarađena dobit Kapital	Imovina VP procjena budućih novčanih tokova Dodatak za rizik Kapital (višak imovine u odnosu na obveze)	Imovina VP procjena budućih novčanih tokova Dodatak za rizik Kapital (višak imovine u odnosu na obveze)

* Primjerice u niskokamatnom okruženju

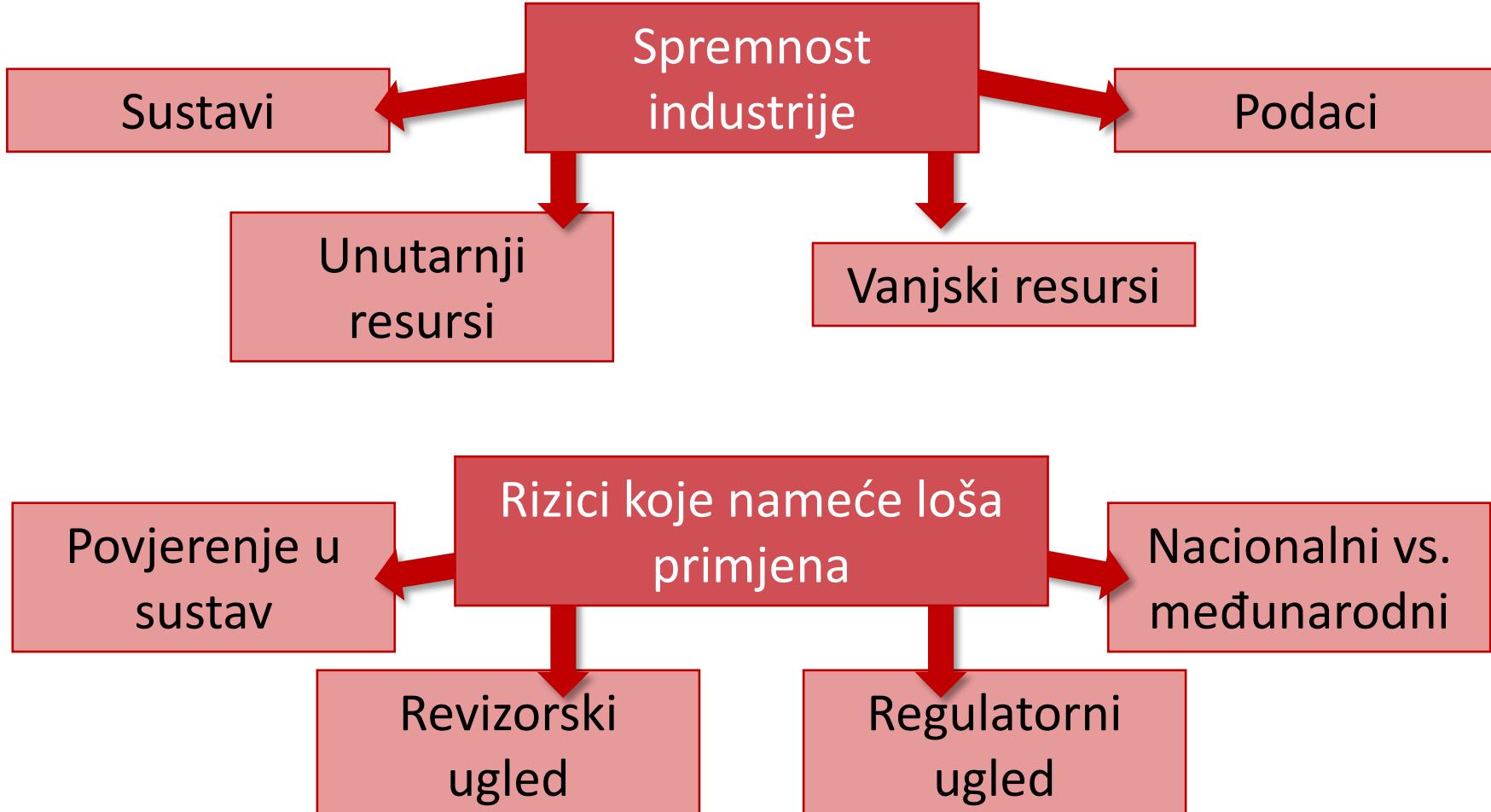
Regulatorni režimi *Usklađivanje*

» Zašto je usklađivanje bitno

- » IFRS 17 omogućuje dodatan uvid (posebice u vezi s troškovnim modelima)
  - » može dati oprečna stjališta o prudencijalnim (bonitetnim) informacijama
  - » možda nije prikladno zanemariti dodatne informacije
-
- » Povjerenje tržišta bit će temeljeno na razumijevanju oprečnih informacija

Spremnost industrije

Spremnost industrije

Regulatori

- » Regulatori imaju moć potaknuti na spremnost s pomoću:
  - » zahtjeva za dostavljanje informacija
  - » kvantitativne procjene utjecaja
  - » komunikacije s rukovodstvom i upravama (odborima)
  - » poticanjem komunikacijskih i edukacijskih inicijativa
- » Regulatori imaju interes za osiguravanje spremnosti industrije

Kratak prikaz

- » Poticanje redovite interakcije između interesnih strana u industriji
- » Poticanje edukacijskih inicijativa za:
  - » industriju
  - » regulatore
- » Proaktivno preispitivanje postojećih regulatornih procesa i razumijevanje razlika
- » Praćenje spremnosti

Hvala vam
Pitanja i rasprava